

Januari - personalinfektioner

Detta dokument handlar om personalvård och personalinfektioner, bland annat lyfts information om hur personal kan vårda sina händer på arbetstid och hur vi kan förebygga vissa personalinfektioner.

Händer

Under vinterhalvåret blir huden lätt torr och irriterad. Det finns några åtgärder för att förebygga eller motverka detta:

- Tvätta bara händerna med tvål och vatten när det behövs (när händerna känns eller är synligt smutsiga samt efter kontakt med patient med diarré och kräkning), eftersom tvål och vatten torkar ut händerna.
- Handdesinfektion har återfuktande medel och torkar inte ut händerna. Vissa personer med känslig hud kan uppleva problem med vissa handdesinfektionsmedel. Det går alltid att prova en annan sorts handdesinfektion. Använder ni etanolbaserad så testa en med Isopropanol. Om ni använder en gel/skum handdesinfektion så testa en rinnande handdesinfektion.
- Använd handskar vid hantering av ytdesinfektionsmedel då detta torkar ut huden.
- Smörj gärna händerna med mjukgörande kräm. Beställ och placera ut i personalrum.
- Undvik överanvändning av undersökningshandskar. Hög grad av handskanvändning och att bära handskar under lång tid kan orsaka eksem.
- Vid bestående problem med t.ex. eksem kan kontakt tas med arbetsmiljöenheten eller motsvarande.

Sår och plåster

Har du ett sår på dina händer som gör att du inte kan utföra en korrekt handdesinfektion ska du inte arbeta patientnära. Behöver du ha ett plåster/förband på såret ska du heller inte arbeta patientnära, även om det är ett vattenavvisande plåster. Du kan inte heller ersätta handdesinfektionen med handskar då man behöver desinfektera händerna före och efter användning av handskar. Prata med din chef, det kanske finns andra arbetsuppgifter du kan utföra tills såret har läkt.

Personalinfektioner

Luftvägsvirus

Personal som insjuknar med symtom på virusorsakad luftvägsinfektion ska stanna hemma från arbetet. Återgång i arbete kan ske när personen är förbättrad och feberfri sedan minst ett dygn. Vid tveksamhet kan personen behöva stämma av med sin närmsta chef.

Magsjuka

Vårdpersonal som insjuknar med symtom på vinterkräksjuka ska omedelbart gå hem. Efter 24 timmars symtomfrihet kan vårdpersonal återgå i arbete men ska inte hantera

livsmedel förrän efter 48 timmar. Om vårdpersonal har anhöriga med vinterkräksjuka kan de ändå arbeta.

MRB bärarskap

Infektionskliniken ansvarar för uppföljningen vid konstaterat bärarskap av MRSA. Personal med intakt hud får arbeta med undantag för vissa arbetsplatser med särskild risk för smittspridning. Beslut fattas tillsammans med ansvarig läkare på Infektionskliniken och Smittskydd Vårdhygien.

Stick och skär

För att minska risken för blodsmitta ska du alltid ha på dig handskar när du hanterar blod, t.ex. vid scaling eller tandextraktioner. Handsken fångar upp det mesta av blodet vilket gör att risken att smittas minskar vid eventuell blodsmitta. Tänk på att allt blod ska hanteras på samma sätt.

Minska risken för stick och skär vid instrumenthantering:

- Placera instrument innanför brickans kanter
- Organisera brickan enligt klinikens rutin efter avslutat patientbesök på behandlingsrummet
- Skydda ultraljudspets med kombinyckel när den inte används
- Använd spegel för att hålla ut kinder och läppar i samband med injektion
- Använd enbart upphandlade bedövningssprutor med skyddshylsa
- Skydda nålen på bedövningssprutan med skyddshylsan när den inte används
- Vid behov av ny nål på använd bedövningsspruta ska helt ny spruta monteras
- Använd gärna engångsskalpell med säkerhetsskydd
- Var försiktig vid hantering av matrisband
- Ha en överenskommelse inom teamet på behandlingsrummet kring hur använd suturnål ska placeras efter användning

Omedelbart när tillbud eller skada uppstår:

- Skölj omedelbart bort blodet eller den blodtillblandade kroppsvätskan med rikligt med vatten. Desinfektera med alkohol, till exempel handsprit, gärna två gånger och låt torka mellan gångerna.
- Vid stänk i munnen, ögonen eller på skadad hud, t.ex. eksem, skölj med rikliga mängder vatten, fysiologiskt koksalt eller liknande.
- Fråga om indexpatient godkänner provtagning, samt att den exponerade får ta del av analysvaret.
- Fråga om möjligt om eventuell blodsmitta
- Följ regionens rutin för tillbud med risk för blodsmitta.

Vaccin

Arbetsgivaren har ansvar att erbjuda de anställda ett adekvat skydd mot smitta. En riskbedömning skall göras och vid behov skall arbetstagarna utan kostnad erbjudas vaccination (Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd, AFS 2023:10, om risker i arbetsmiljön.). Vård- och omsorgspersonal eller annan personal med patientnära arbete kan behöva skyddas både för egen del och för att undvika att sprida smitta till patienter.

Vaccin bör erbjudas mot följande sjukdomar:

- **Hepatit B:** vid yrkesmässig risk för blodexposition.
- **Influensa:** årligen, inför influensasäsong vid patientnära arbete inom vård och omsorg.
- **Mässling:** all personal inom vård och omsorg, även personal som inte har direkt patientkontakt.
- **Röda hund:** vid patientnära arbete inom vård och omsorg.
- **Difteri:** vid patientnära arbete inom primärvård, på akutmottagning, infektionsklinik, ÖNH-klinik eller inom intensivvård.
- **Vattkoppor:** personal som saknar immunitet och arbetar inom mödrahälsovård, förlossning, neonatalvård, på infektionsklinik eller i verksamheter som vårdar personer med nedsatt immunförsvar.

Vissa vaccinationer rekommenderas inte specifikt för vård- och omsorgspersonal på grund av sjukdomarnas förekomst, spridningssätt och det skydd som kan uppnås genom basal hygien. Detta gäller t ex kikhosta, covid-19, hepatit A och tuberkulos.

Läs mer här

- Läs mer om personalvaccinationer på FS-webben [Personalvaccination](#)
- Rutiner vid stick- och skärskador [Rutiner vid stick- och skärskador-Folkhälsa och sjukvård](#)
- Socialstyrelsens föreskrift om basala hygien i vård och omsorg [Senaste version av SOSFS 2015:10 Socialstyrelsens föreskrifter om basal hygien i vård och omsorg - Socialstyrelsen](#)